

(130)

Europeanen kan voorkomen. Hij leidt daarin de ondersteuning van het voorstel van den Heer HARTING, de behoefte af, dat het onderzoek zich op een groot aantal schedels behoort uit te strekken.

Na beraadslaging, waaraan de H.H. SCHLEGEL, HARTING, STAMKART en DONDERS deelnemen, is met eenparige stemmen besloten, aan het Voorstel van den Heer HARTING gevolg te geven.

Het wordt daartoe in handen gesteld van de Heeren J. VAN DER HOEVEN, W. VROLIK en DONDERS, die het beleefd verzoek, om daarop de Afdeeling te informeren van berigt, voorlichting en raad.

De Heer SCHLEGEL spreekt over de geschiedenis van de Olifanten en biedt daarover eene bijdrage aan, welke in handen wordt gesteld van de Commissie van Redactie.

De Heer VAN HASSELT zegt, uit eene mededeeling hem door den Secretaris der Afdeeling gedaan, dat er een paar gevallen van verwonding door vergiftige slangenbeet, onlangs door het *Bataviaasch Handelsblad* bekend gemaakt, aanleiding te nemen tot eene korte uiteenzetting van den aard des middels in den Rhinoceroshoorn gezocht, tot genezing dergelijke wonden en tot opheffing van hare doodelijke uitwerking. Daar de vermeende goede uitwerking op een vooroordeel berust, heeft Spreker het bevelen van dit onderwerp in het openbaar niet te doeltreffend geacht en dit vooral ter waarschuwing opdat door de aanwending van een onvermoed

(131)

middel, geen nuttelooze tijd verloren worde, en alle andere hulpmiddelen als uitzuigen der wond, het wassen van koppen enz. niet te laat komen.

Door medegebragte voorwerpen doet Spreker de structuur van den Rhinoceroshoorn kennen, en wijst hij op, hoe daaruit dunne plaatjes worden gesneden, welke, volgens het voorschrift, worden gelegd op de wond door eene venijnige slang te weeg gebragt, dat zij, na, gelijk men meent zich met het venijn met het bloed doortrokken te hebben, er van zelve vallen, waarna de lijder het gevaar zoude zijn ontgaan. Spreker vermeldt proeven door hem bij de honden genomen, welke hij met *curare* verwondde, waarna hij op de wonden plaatjes van Rhinoceroshoorn hechtte, echter vruchteloos; hij verkreeg geene betere uitkomst, toen hij tot de vergiftiging de *oepas raja* had gebezigd. Hij laat daarbij niet onvermeld den waan, dat een beker uit Rhinoceroshoorn vervaardigd, het vermogen zoude hebben om te doen herkennen of een daarin geschonken vocht vergift bevat.

Uit een en ander leidt Spreker het vermoeden af, dat de Rhinoceroshoorn behoort tot die absolute sympathetische middelen, waarvan eertijds de *Materia Medica* wemelde, zoo als de bezoarsteen, de *lapis del porco* enz. Ten slotte doet Spreker eenen beker zien, behoorende aan den Schout-bij-Nacht BOELEN, gemaakt uit zoogenaamd slangenbeethout, waarin het water, als fluorescentie-verschijnsel, eene eigenaardige groenachtige kleur aanneemt; gelijk ook uit proeven blijkt, in de Vergadering genomen. — Aan dit aldus van kleur veranderd water werd ook

9*

Verslagen en Mededeelingen Ned. Akad.

Wetenschapen

nl. 12 1861 pp. 130-132

het vermogen toegeschreven, om door drank-
gengift bij slangenbeet te kunnen werken. De
gens Sprekers waarnemingen hangt deze fundamen-
tie des waters af van de aanwezigheid van
of van eene daarmede overeenkomende stof.

De Vergadering neemt met belangstelling
van al deze bijzonderheden, en noodigt den
VAN HASSELT om daarover een kort betoogde
Verslagen en Mededeelingen aan te bieden.
hij zich niet ongenegen verklaart.

Niemand heeft iets verder voor te stellen.
Vergadering wordt gesloten.

T W E E D E V E R S L A G

OVER

D E N P A A L W O R M .

Het zal u, M.M. H.H. vermoedelijk aangenaam wezen
de toevoeging te ontvangen aan het Verslag, dat wij,
der dagteekening van den 22sten Februarij j. l., de eer
heden u over den Paalworm aan te bieden. Uit den
ard der zaak zal het de mededeeling bevatten van al het
ene door ons in den jare 1860 verrigt is. Het U op ge-
eemde dagteekening aangeboden Verslag werd ten algeme-
en nutte uitgegeven en zooveel mogelijk verspreid. Uit-
telsels en beoordeelingen in binnen- en buitenlandsche Tijd-
schriften, voor zooverre zij ter onzer kennis kwamen, zoowel
de medewerking, over welke wij ons in het afgelopen
ar mogten verheugen, gaven ons blijk dat het de aan-
acht des algemeens getrokken heeft.

Gelijk u bekend is, werden wij door de welwillende on-
steuning van den Minister van Binnenlandsche Zaken
nicuwe proefneming in staat gesteld.

Naar aanleiding der conclusiën van ons door openlijke
gave bekend geworden Verslag, hebben wij begrepen ons
te moeten bepalen tot nader onderzoek der drie midde-

van HASSELT

1861

[no title]

Verslagen en Mededeelingen der Koninklijke Akademie van Wetenschappen, afdeeling
Natuurkunde
12e deel, 1861
pp. 130-131

[130]

De Heer van Hasselt zegt, uit eene mededeeling door den Secretaris der Afdeeling gedaan, van een paar gevallen van verwonding door vergiftigde slangenbeet, onlangs door het Bataviaasch Handelsblad bekend gemaakt, aanleiding te nemen tot eene korte uiteenzetting van den aard des middels in den Rhinoceroshoren gezocht, tot genezing van dergelijke wonden en tot opheffing van hare doodelijke uitwerking.

[131]

Door meegebragte voorwerpen doet Spreker de structuur van den Rhinoceroshoorn kennen, en wijst hij aan, hoe daaruit dunne plaatjes worden gesneden, welke, volgens het voorschrift, worden gelegd op de wond door eene venijnige Isang te weeg gebragt, totdat zij, na gelijk men meent zich met het venijn en met het bloed doortrokken te hebben, er van zelve afvallen, waarna de lijder het gevaar zoude zijn ontkomen. Spreker vermeldt proeven door hem bij de honden genomen, welke hij met curare verwondde, waarna hij op de wonden plaatjes van Rhinoceroshoorn hechtte, echter vruchteloos; hij verkreeg geene betere uitkomst, toen hij tot de vergiftiging de "oepas radja" had gebezigd. Hij laat daarbij niet onvermeld den waan, dat een beker uit Rhinoceroshoorn vervaardigd, het vermogen zoude hebben om te doen herkennen of een daarin geschonken vocht vergift bevat.

Uit een en ander leidt Spreker het vermoeden af, dat de Rhinoceroshoorn behoort tot die absolute sympathetische middelen, waarvan eertijds de Materies Medica wemelde, zoo als de bezoarsteen, de lapis del porio etc.